

การศึกษาพรรณไม้วงศ์ Gesneriaceae และ Balsaminaceae บริเวณเทือกเขาหินปูน Studies on Limestone Flora of the Family Gesneriaceae and Balsaminaceae

ปราโมทย์ ไตรบุญ^{1/} บดินทร สอนสุภาพ^{1/} พงษ์ศักดิ์ พลตรี^{1/}
วินัย สมประสงค์^{1/} วังรี ประชาศรัยสรเดช^{1/} ประนัย เพ็ญจิตร^{1/}

บทคัดย่อ

พรรณไม้วงศ์เทียน (Balsaminaceae) และวงศ์ชบา (Gesneriaceae) มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นพืชกลุ่มที่มีนิเวศที่จำเพาะต่อเทือกเขาหินปูน จากการสำรวจและเก็บรวบรวมตัวอย่างจากพื้นที่ธรรมชาติทั่วประเทศ สามารถพบพืชใน 2 วงศ์ดังกล่าวเป็นจำนวน 198 ชนิด โดยจัดเป็นพืชในวงศ์เทียนจำนวน 60 ชนิด ทั้งหมดจัดอยู่ในสกุลเทียน (*Impatiens*) เพียงสกุลเดียวเท่านั้นและในจำนวนนี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นพืชชนิดใหม่ของโลก ได้จัดตีพิมพ์เป็นพืชชนิดชนิดใหม่ของโลกแล้วจำนวน 10 ชนิด หนึ่งในจำนวนนี้ได้ขอพระราชทานอนุญาตใช้ชื่อวิทยาศาสตร์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ว่า *I. sirindhorniae* ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชานุญาตพร้อมพระราชทานชื่อเรียกว่า ชมพูสิริน ในขณะที่วงศ์ชบาพบถึง 16 สกุล จำนวน 138 ชนิดที่พบว่ามี การกระจายพันธุ์บริเวณเทือกเขาหินปูนคือ สกุล *Boea*, *Calcareoboea*, *Chirita*, *Damrongia*, *Didymocarpus*, *Epithema*, *Kaisupeea*, *Monophylleae*, *Paraboea*, *Petrocosmea*, *Phylloboea*, *Rhynchoglossum*, *Rhynchotechum*, *Stauranthera*, *Tetraphyllum* และ *Trisepalum* ได้จัดตีพิมพ์เป็นพืชชนิดชนิดใหม่ของโลกแล้วจำนวน 2 ชนิดและอยู่ในขั้นตอนการจัดพิมพ์ต้นฉบับอีก 15 ชนิด 2 ชนิดในจำนวนนี้ได้ขอพระบรมราชานุญาตใช้ชื่อวิทยาศาสตร์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ว่า *Trisepalum bhumibolianus* และ *Trisepalum sangwaniae* โดยจากการศึกษาในครั้งนี้ได้ตรวจสอบข้อมูลทางอนุกรมวิธานเพื่อตรวจสอบและทำการแก้ไขให้ถูกต้อง พร้อมจัดทำตัวอย่างอ้างอิงเพื่อจัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพฯควบคู่ไปด้วย

^{1/} กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช กองคุ้มครองพันธุ์พืช